

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adathat vissza.	Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalban. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁTS ISTVÁN. Társzerkesztő: BONITZ FERENC.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
--	---	--	--	---

• Wekerle bécsi útja.

(2) Wekerle Sándor miniszterelnök szombaton Bécsbe utazott s még aznap nyert kihallgatást a királynál. A miniszterelnök a kihallgatáson jelentést tett a királynak azon helyzetről, mely a főrendiháznak május 10-iki szavazása után beállott. Annyi biztos. De miképpen informálta Wekerle a királyt, s minő eredménnyel, ahhoz ez idő szerint kombinációkat fűz mindenki, a valót nem tudja senki. A liberális hivatalos és félhivatalos lapok mindenféle hangulatot keltő dolgokat tudnak a Magyarország sorsára bizonyára döntő befolyású audienciáról beszélni. Azt mondják, hogy Wekerle úgy informálta a koronát, hogy ez ma nagyobb bizalommal viseltetik a kormány iránt, mint valaha; hogy a főrendiház ezen audien-
cia hatása alatt most már be fogja adni derekát s meg is szavazni a polgári házasságot, hogy még az uralkodóház tagjai közt is vannak, kik barátjai a liberális egyházpolitikának és a többi.

Ezzel szemben mi csak egy tényt akarunk konstatálni. *Wekerle bécsi útjának eredménye ma, az audien-
cia után a negyedik napon még titok, a miből inkább arra lehet következtetni, hogy a kormány állása a koronánál meg van ingatva, mint arra, hogy megszilárdult.* Hiszen ha az utóbbi állana, Wekerle egy pillanatil sem késett volna ezt hivatalos szócsoveit útján diadalmasan tudtára adni urbi et orbi.

Mi tehát azt állítjuk: A főrendiház szavazása óta válság van Magyarországon (kormány vagy rendszer-válság-e, az egyelőre nem jön tekintetbe). A válság, Wekerle bécsi útjával nem ért véget, csak egy újabb stádiumba lépett. A válságot az idézte elő, hogy a főrendiház május 10-én megakasztotta, legalább egy időre a liberális egyházpolitika folytatását. A főrendiházról tudjuk, hogy a jelen liberális politikai irány változását akarja. Beavatott körökben meg beszélik, hogy a korona sem óhajtja a kormány politikájá-

nak folytatását. Node ne állítsunk. Mondjuk, hogy a korona eddig még nem foglalt a kérdésben hivatalosan állást s hogy ez időszertint még várja, hova fognak a dolgok fejlődni. A válság az előzmények, az elkeseredett harcok után rohamosan fog fejlődni, de a végleges döntés csak a korona állásfoglalásától függ. Téves nézet az, hogy a király alkotmányossága abban áll, hogy csak *egyoldalú* információk után indulva mondjon véleményt olyan fontos kérdésben, minő most a magyar egyházpolitika. Nem kételkedünk benne, hogy a korona más információkra is hallgatni fog s hogy csak akkor fog állást foglalni. *Ez az állásfoglalás fog dönteni, ez fog ítéletet mondani Wekerle politikájára fölött.*

De nézzük a kérdésnek egy másik oldalát is. A válság a kormány minden afofatai dacára is megvan, annyira, hogy befentes politikai körökben már napok óta azt a kérdést feszegetik: *Ki lesz Wekerle utódja?* Vannak, a kik azt mondják, hogy Wekerlét *Szapáry Gyula* gróf fogja követni. Mások szerint meg *Khuen-Héderváry* Károly gróf horvát bán volna a „jövő ember.“ Lásunk tisztán: A liberális egyházpolitika áll vagy bukik Wekerlével. Ha Wekerle megy, bukik az egyházpolitika is. A horvát bánnak főrendiházi beszéde határozott repudálás a kormány politikájának s annyira a mennyire mérsékelt programnak tekinthető, de szavazatát még is engagirozta a kérdésben, megszavazta a polgári házasságot s ezért nem lehet Wekerle utódja.

Szapáry Gyula miniszterelnök korában s a képviselőházi vita folyamán kevésbé engagirozta magát, de a házasságjog mikénti reformja dolgában mégis már foglalt volt állást, mert ő is az állami mindenhatóság szempontjából kívánta a házasságjogot annak idején reformálni, s ezért ő sem lehet a jelenlegi kormányprogramot negáló jövő irány vezére.

Azonban akárki lépjen Wekerle után a kormány élére, ez idő szerint szilárd,

egyöntetű többsége a képviselőházban nem lesz. Szövetségre lesz szüksége a legközelebbi kormányelnöknek, ha fenn akarja magát tartani, ha eredményeket akar elérni. Ez a szövetséges pedig nem lehet más, mint vagy *Eötvös* Károly (s ez a legrosszabb) vagy *Apponyi* Albert gróf, vagy *Ugron* Gábor.

Egy bizonyos: úgy a kormány, mint a jelenlegi pártok bizonytalan jövőnek néznek elébe. A kormány sorsát már a holnap is megpecsételheti, a pártok sorsa a jövő választásoktól függ — s az összes pártok nagy aggodalommal fognak ezen választásokba belemenni.

Nekünk konzervatív katolikusoknak, kik a jelenlegi pártokon kívül állunk, ezen kuszált helyzetet szemben két igen nagy előnyünk van: Időt nyerünk és e mellett még egy nagy rossztól is szabadulunk, mert hogy a liberális egyházpolitika napjai meg vannak számlálva, az bizonyos.

A legközelebbi jövő biztató, de ezen jövőnek programja még nem a miénk. Azért résen álljunk, szervezkedjünk, tömörüljünk, mert el fog jönni az idő, mikor a nemzet mi tőlünk várja sorsának jobbra fordítását.

Tisztelgés a püspöknél.

Dr. Steiner Fülöp megyés püspök, tudvalevőleg igen tevékeny részt vett azon diéső harcban, melyet a főrendiház katolikus konzervatív tagjai a polgári házasság ellen folytattak s a mely igaz ügyünk fényes győzelmével végződött. A püspök ur a főrendiház bizottságában erőlyesen védelmezte igazainkat s nagy megbotránkozást keltett mindazok körében, kik a püspök ur hazafiságát ismerik, az, hogy a liberális lapok a bizottságban mondott beszédét eredeti értelméből kifogtatva, szándékosan elferditve közölték. Mindazonáltal nem sikerült a püspök ur hazafias érdemeit kisebbíteni s mikor a polgári házassági javaslat a főrendiházban megbukott, Székes-Fejérvár hitű katolikus polgársága fényes clégételt akart nyújtani a püspök urnak s őt a főrendiházban kivivott győzelem megünneplésére és a fővárosból való visszaérkezésekor fáklyamenettel fogadni.

A püspök ur tudomást vevén hivainek ezen szándékáról, azon óhajának adott kifejezést, hogy a fáklyásmeut elmaradjon, mert ő csak kötelességet teljesített, a diésőség pedig az Istené. Minthogy

azonban a polgárság mindenképen kifejezést akart adni a diés győzelem fölötti örömeinek, tegnap délelőtt mintegy 800—1000 választó polgár gyűlt össze a főtemplom és a püspöki palota előtt, hogy egy tömegben járuljanak a szeretett főpásztor elő.

A küldöttség nyugodt méltósággal várta a fogadás idejét s a ki az egyes csoportok között járt-kelt, minduntalan meggyőződhetett róla, hogy ezen férfiakat katolikus vallásuknak benső szeretete, lángoló hazafiság és igaz ügyünk győzelme fölött érzett tiszta öröm hozta össze.

Tizenegy órakor vonult a tömeg hosszú tömött sorokban a püspöki palotába, melybe, és ott különösen tartjuk kiemelendőnek, csak a választó polgárokat eresztették be.

A fogadó terem csakhamar zsúfolásig megtelt, de ezuttal szűknek bizonyult a tisztelgők befogadására, úgy hogy azoknak legnagyobb része a folyosóra és a lépcsőházba szorult.

Riadó, szünni nem akaró éljenzés hangzott fel, mikor a püspök tizenkettőkor megjelent a fogadóteremben, hívei között.

Az éljenzés megszűnével, Marsall Nándor városi bizottsági tag a püspök elé lépve, a következő üdvözlő beszédet mondta:

Méltóságos és Főtisztelendő Urunk, Szeretett Főpásztorunk!

Nekem jutott a szerencse Méltóságodat e küldöttség nevében üdvözölni. Úgy vészjósó, szerencsésen elmúlt vihar után szíviünk sugallatát követve, menten minden érdektől és nagy hangzású frázisoktól, mint a nyáj szeretett pásztora köré jöttünk Méltóságod elé, hogy hálaunkat, örömlünknek és törhetlen ragaszkodásunknak adjunk kifejezést ama bátor és lelki-erős magatartásáért, melyet a lefolyt vallásunk ellen intézett ádáz harcban tanusított, mely harcból Istennek hála, mint győztes került ki. E győzelem mindnyájunk győzelme, mert habár nem áll módunkban abban tényleges részt

venni, elvben mindnyájunk harcosok voltunk és maradunk. Nem szándékozom Méltóságod türelmét hosszabban igénybe venni, mert idejövételünk célját már röviden escelettem s mert ha még bár mily kereset szavakkal élnek is, nem volnék képes e tisztos küldöttségnek érzelmeit kellőleg kifejezni. Szavaimat, a költő szavait utánözva végzem: „Vallásodnak rendületlenül légy híve oh katolikus.” Isten tartsa és óvja Méltóságodat. hazánkat és vallásunkat minden támadástól, tartson meg bennünket továbbra is jó indulatában, Isten éltesse soká!

A szónok szívűből fakadó, korezetlen szavai nagy hatással voltak a jelenvoltakra. Meglátszott mindenkin, hogy Marsall Nándor nemcsak saját, hanem a város összes katolikusainak érzelmeit tolmácsolta. Lelkes éljenzés követte a beszédet, melyre dr. Steiner Fülöp püspök a következőképpen felelt:

Tisztelt Uraim! Kedves hiveim!

Igen köszönöm szíves megjelenésöket. Szíves megjelenésük nem politikai eselokmány, hitvallás ez, katolikus sz. hitöknek megvallása püspökük előtt. (Lelkes éljenzés). És e hitvallás főpásztori szívetem kiváló örömmel és hálával árasztja el. Engedjék meg azonban, hogy szent hitünk védelmében minden érdemet magamtól elhárítsak. A mit tettem, csak elengedhetetlen kötelességemnek tartom s én kötelességemet mindig teljesíteni fogom. (Lelkes éljenzés).

Önök, tisztelt uraim, szent hitünk mellett tesznek tanúságot, a melyro mint kipróbált erős köre építde szent István birodalmát mely birodalom századokon át dacolt az idők viharraival nemesak, hanem a keresztény katolikus hitnek századokon át védőbástyája is volt. S épen ezért, midőn szent hitünket lelkesen valljuk, gyakoroljuk és védelmezzük, szent István trónjára

nak, Sz. István országának, az édes hazának érdekében fáradozunk s a legnemesebb hazaszeretetet gyakoroljuk, a mely Isten parancsából, Istenért szolgál az apostoli király, a hazavédelmének, boldogságának, nagyságának, dicsőségének. Szent hitünk parancsának kell ölnünk és élünk mindenkor és mindenben, ker. katolikus módon kell gondolkodnunk, éreznünk és eselokednünk a magánéletben épen úgy, mint a nyilvános életben. Vallják, védjék Önök a jövőben is sz. hitünket, lelkesült buzgalommal, békében és szeretetben mindenki iránt. (Szünni nem akaró éljenzés).

Szívemből köszönöm lelkes katolikus buzgóságukat, köszönöm hiveimbuzgó imáját. Kérjük továbbra is Isten szent segédletét a Boldogságos Szűz Mária, Magyarország Nagy asszonya és Szent István király hathatós közbenjárását! Imádkozunk továbbra is szent hitünkért, apostoli királyunkért és hazánkért!

Lelkem mélyéből adom Önökre püspöki áldásomat, Isten áldja Önöket, minden hiveimét s gyermekeiket!

A püspök ur a meghatottságtól remegő hangon kezdte beszédét, s ennek vége felé oly megindultság vett erőt rajta, hogy szinte zokogott. A körülötte álló férfiak megilletődve nézték főpásztorukat, s mikor ez beszédét befejezte, hosszantartó lelkes éljenzésbe törtek ki.

A püspök ur ezután még hosszabb ideig maradt a fogadóteremben, hol a küldöttség tagjai egymásután járultak elébe, kezét csókolták neki s lelkes hangon biztosították törhetetlen ragaszkodásukról.

Mikor a püspök fél tizenkét órakor visszavonult, még egy dörgő éljenzés kísérte, mire a küldöttség ugyanazon példás rendben

TÁRCA

Mong-lu regéje.

Kínai regé.

A „Fejérmegyei Napló” számára írta TIGRÁMÓ.

(Folytatás.)

VI.

A koporsótól visszatérő Mong-lu areába nem tér vissza az élet melégo. Sápadtabb a halálánál, mikor a földön fekvő Tianra szegoezi zavaros örülotes tekintetét. Tian, kit a kísértet látása megfosztott eszméletétől, egy másik rémület, mely lelkében még kísérte-tiebb alakban támadt, fölveri ájulásából. Egy sarokba tántorog, behuzza magát szemközti Mong-luval és szemét nem tudja levenni róla, mint a galamb az üveges kigyó varázs tekintetéről. A halotti esendben beszélni kezd Mong-lu éretelen, tompa hangon; szava mégis öl mint a gyilkos.

— Tian! hűsöges asszony, visszajöttem. Férgek közé dobattál és a férgek átfurták koporsómat, a mellemet is. Megkeresték a szívemet. Osszeakarták rágni, mért bizott egy asszony hűségében. Szerettem volna, ha lejszód széthasítottá volna oktalan fejemet, de nem öltél meg. Ezt se bánom, logalább vénségemre a magam szomorú tapasztalatából tanultam meg, hogy az asszonyi szív állhatatlan, sőt nyomorult és nem méltó, hogy a férfi magához emelje. Szép kigyó voltál te is, szívembe harapnál te is, kit legjobbnak tartottam. Minő lehet a többi?!

— Tian! ki embert öl, halált érdemel. Ki halottat becerelenit . . . és a halott saját férje nem érdemel halált . . . mert hyéna. Nézd éj van! Eredj, fuss . . . az emberek közül.

Mong-lu kinyujtva száraz kezét, a szabad ég alá nyíló ajtóra mutat és merev lábával zaj nélkül közeledik a száműzött asszony felé. Új rémület néha lever, néha

tízszeres erőt ad. Tiannak erőt adott. Ki a vak ójbo . . . le a sötétbe . . .

Mong-lu komoran mered a futó árny után, míg hallja selyem ruhája suhogását.

Osszerázkodik. Lelkében iszonyu harkél. Ittél más felett anélkül, hogy ő magát felmenteni tudná. Ugy érzi, hogy valóban meg van halva. Nines senkije, ön magát is számüzte. Ez az asszony volt világa, minden, most nines világa, nines semmije. Nem volna-e jobb ha ő futna?! Hiszen aki örökös rabságára jut, jól esik neki egy ob társasága is. A mint megtörve áll, mint a villámütött faderék, háta mögött felhangzik Mong-sum sádjára. Tehát nines mégse egyedül. Hiszen hűsöges szeretett tanítványa van mellette. Lelkébe visszatér az erő, megrázza a pamlagon elterülő ifjut.

— Ébredj fiam! mestered nem almodik többé. Neked köszönöm.

— Te parancsoltad, — felelt zavarodtan az ifju.

— Légy nyugodt, fiam, hiszen ön parancsoltam és csak köszönettel tartozom neked.

— Emlékszel rá, mikor te ifju szived hevélvel vitatkoztál velem. Azt mondottad, az asszonyi szív arany, a női szív egyszer szeret és e szeretete örök, szeret még a sirban is.

— Én láttam asszonyt, ki legyezövel száritotta férje sírját, hogy minél előbb mást szorethessen, de azt hittem, hogy egy kivétel mégis van: a saját nőm, Tiánom. Tudtam, hogy te szeretsz, hiszen nem hereg vagy, mint mutattd, hanem a sárga folyo partján szedtelek fel, mint kidobott áldozatot. Atyád Oglin, a lelketlen révész tett ki a folyó-meder homokjára, hogy az éjjeli ár besodorjon. Tudom, hogy szeretsz, hiszen tölem tanultd első és utolsó ismereteidet. Azért küldöttelek téged nőm megkísértésére selyembe-aranyba öltözttve, míg én euforbia nedvek által tetszhalotia teszem magam és koporsóba feküdve hoztattam ide magamat. Elképzelhe-

ted a kint, mit nőm javszékelése okozott magamhoz tértem tőle; szinte szét akartam zúzni öklömmel a koporsómat, do vártam . . . Mikor ölekoztetek . . . szégyellem — de föl kelt bennem a gyilkoló föltés. Hátha megcsaltál? . . . De leküzdöttem magam, megint biztam benned. Mikor Tian azon büzös oduba dobatott, olvoltam határozva. Nem fogok mozdulni, ha nőm kit a Nagy Szellem után legjobban szerettem, ily nyomorult módon fordul el tőlem, akkor mért éljek. Meg fogok halni éten, ha már ugyis koporsóban vagyok. Hogy itt látsz azért történt, mert nőm meghalni se engedett.

Mong-sum borzadva hallgatta a böbesézt, szemei bátoratlanul tövedeztek egyik sarokból a másikba önkénytelenül jött ajkára a szó:

— Boesáss meg neki.

— Mit mondasz! te mondod ezt fiam Mong-sum, te ki jobban tudod e nő gyalázatos árusását, mint én?

— Mester, a nagy Fő-ra kérlek, boesás meg neki, hiszen Tian nő, gyengé teremtése a Hatalmasnak. Minek kísértetted, erején fölül.

— Fiam! te ifju vagy, megböcsájtok — de csak neked. Ha nőm a koporsóm fölött ül a mennyegzőjét, jól van, állhatatlan, szeretetre méltatlan teremtmény, de nem ezt tette.

Nem voltam már utjában. Utánam jött a hiéna. De mit beszéllek . . . Megböcsájtok Mong-sum, de csak neked. Oh! ha tudnád mit tett . . . de mit beszéllek? . . . Ne tudja-senki, senki. Megböcsájtok, de csak neked. Mong-sum oda rogy az ifju mellé a pamlagra. A szél át-át fut a nyitott folyosón, keresztül a termen, ki a Kerti ajtó.

A lobogó viasz gyertyák egyenként kialszanak, . . . a sötétben ott ül a két összeölekoző alak . . . mozdulatlanul csak mély zokogás hallatszik. Ki sir? és kiért?

(Folytatása következik.)

hag-
lása

nézt
a vi-
lasz
záns
várc
nyá

már
jelen
lesz-
tőle

nisz
sat
errő
hang
azt
háza
el f

érd
tár-
ren-
sod-
val-
ség.

jőso

kezt
ról:

ropj
szav
gya
idő
tás
más
nye.

tánt
veki
dó

kön
ház
meg
ba l
alkc
máj
kozi
lom
főre

akik
ják,
telm
tot

Erri
mos
A h
a fő
ván;

elvü
font

11-é

peny-
bécs
a sz
közé
ném
szor

hivé
zett.
előt
gatá
tett
tisz

n e

hagyta el a püspöki palotát, melyet felvonulásakor is tanusított.

A püspöki palota előtt nagy néptömeg nézte a küldöttséget s egész nap nembeszélték a városban egyöbbről, csak a katolikus válsztópolgárok hithűségének valóban imponáns és lélekemelő manifesztációjáról, mely városunk katolikusainak tömörülését bizonyára még jobban fogja előmozdítani.

A helyzethez.

Wekerle miniszterelnök, amint ezt már jelentettük szombaton Bécsben járt s jelentést tett a királynak a polgári házasság leszavazása folytán beállott helyzetről, illetőleg válságról.

Hogy milyen eredménnyel járt a miniszterelnök Bécsben, arról még most biztosat nem tud senki. A mit a liberális lapok erről közölnek, az mind magán hordja a hangulatkeltés tendenciáját. Mind unisono azt jósolják, hogy a főrendiház a polgári házasságot a második szavazás alkalmával el fogja fogadni.

Ezzel szemben mi teljes hitelt érdemlő forrásból merítve, egész határozottan kijelenthetjük, hogy a főrendiház a polgári házasságot a második szavazásnál is el fogja vetni, valószínűleg még nagyobb szótöbbséggel, mint május 10-én.

Es most lássunk néhányat a liberális jósolgatásokból.

A félhivatalos „Bud. Korr.” a következőket írja a polgári házasság jövő sorsáról:

„Most már biztosra vehető, hogy az a roppant izgatottság, melyet a főrendiház szavazása egész Magyarországon, sőt Magyarországon kívül is keltett, igen rövid idő múlva csillapulni fog, mivel biztos kilátás van arra, hogy a főrendiház nem fog másodsorú is ellenszegülni a nemzet törvényes képviselője világosan kifejezett akaratának. A képviselőház az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat szerdán kezdődő tárgyalásának félbeszakításával csütörtökön, május 17-én fogja tárgyalni a főrendiház üzenetét és rövid vita után lehetőleg még imponansabb többséggel fog sorompóba lépni a kötelező polgári házasság megalkotása mellett, úgy, hogy a főrendiház május 20-án újból megkezdheti a tanácskozást a javaslat felett. A helyzet ez alkalommal még csak másként fog alakulni a főrendiházban, mint ahogy legutóbb alakult. Egyenesen nevelés azoknak állítása, akik most egészen kétségbeesve azt mondják, hogy a főrendiház a házszabályok értelmében a már egyszer leszavazott javaslatot ezen ülészekben nem tárgyalhatja többé. Erről komolyan szó sem lehet. Hiszen számos precedens ennek ellenkezőjét bizonyítja. A házszabályok illető intézkedése kizárólag a főrendiház kezdeményezéséből eredő indítványokra vonatkozik.

Wekerle miniszterelnök a szabadelvű pártnak kedden tartandó értekezletén fontos nyilatkozatokat fog tenni. A delegációk egybehívása június 11-ére van törve véve.

Az összes liberális lapok, köztük a közpennyfogató „Budapesti Hírlap” is Wekerle bécsi útja után rózsás színben kezdik látni a szabadelvűség jövőjét. Csak a kormányhoz közel álló „Magyar Hírlap” közelíti meg némileg a valóságot, mikor ezeket írja a szombati audenciáról:

„Wekerle miniszterelnök, a király meghívására ma (t. i. szombaton) Bécsbe érkezett. A király a miniszterelnököt még délután fogadta magánkihallgatáson. A kihallgatás alkalmával Wekerle részletes jelentést tett az uralkodónak a helyzetről és ismertette a módokat, melyek által a helyzetet tisztázni lehetne.

A király Wekerle prozocióira nem adott választ, felelete a kér-

désekre az volt, hogy meg fogja gondolni a dolgot és csak azután közli véleményét a miniszterelnökkel.

A királynak ez a határozata valószínűleg holnapután fog Wekerle tudomására jutni és a miniszterelnök ez alapon fogja a szabadelvű párt keddi értekezletén nyilatkozatait megtenni.

A miniszterelnök különben a nap folyamán hosszabban értekezett Kálnoky gróf külügyminiszterrel is.

Ebből mindent lehet kiolvasni, csak azt nem, hogy Wekerle az udvar bizalmát visszaszerezte, pedig a többi liberális lapok mind azzal ámitják a világot, hogy Wekerle állása a koronánál szombat óta megszilárdult.

A félhivatalos Bud. Korr. jelentése szerint a képviselőház az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat szerdán kezdődő tárgyalásának félbeszakításával csütörtökön, május 17-ikén fogja tárgyalni a főrendiház üzenetét és rövid vita után lehetőleg még imponansabb többséggel fog sorompóba lépni a kötelező polgári házasság megalkotása mellett, úgy, hogy a főrendiház már május 21-én újból megkezdheti a tanácskozást a kormány javaslatá felett. A félhivatalos képtelenségnek mondja azt az aggodalmat, hogy a főrendiház a házszabályok értelmében a már egyszer leszavazott javaslatot ebben az ülészekben nem tárgyalhatja. A házszabályok csak azt nem engedik meg, hogy a főrendiház a maga iniciatívájából eredő indítványokat ne tárgyalhasson kétszer ugyanabban az ülészekben.

BELFÖLD

— Az államháztartás mérlege.

Az állampénztár leszámolt a folyó esztendő első negyedének eredményeiről, a mely annyiban kedvező, hogy a tavalyi első negyedhez képest 10 $\frac{1}{2}$ millió forinttal kedvezőbb. 6 millió forinttal többet vettek be az idén, mint tavaly az első három hónapban és 4 $\frac{1}{2}$ millióval kevesebbet adtak ki. Nevezetes, hogy a bevétel legnagyobb különbözete (1.394.857 frt.) az államvasuti gépjárművekre esik; 1.212.709 frt. a fogyasztási adókra. Az államvasuti üzleti bevételeknél 900.600 frt. az egyenes adóknál 610.292 frt. s az állami lotényésztésnél 717.599 frt. Megemlítjük még — mert ez a perlekedő kedv virágzását jelenti, hogy jogilletékből is az évnegyedben 599 frttal vettek be többet, mint tavaly ilyenkor. Az összes bevétel az elmúlt negyedben 106.206.125 frt 40 kr. az összes kiadás 126.362.801 frt. 71 kr.

— A memorandum pörben szombaton és tegnap folytatták Kolozsvárott a tárgyalást. A vádlottak még mindig akadékoskodnak, de Vita ügyész egymásután rendre utasítja őket. A románok mindenféle állhírekkel árasztják a külföldi sajtót, de ennek legtekintélyesebb része nem közli a magyarrolleus főmodványokat. Az erdélyi románok még egyre fenyegető állást foglalnak s a esendőségeknek a legnagyobb éberségre van szüksége, hogy a rendzavarásokat megakadályozza.

KÜLFÖLD.

Franciaország. Spuller közoktatásügyi miniszter tegnap Poitiersbe érkezett, hol a városi hatóság fogadtatásánál az államban a hatóságok egységének szükségét hangsúlyozta, hogy ez által együttesen védhossék meg a társadalmi rendet. A klerusnak adott válaszában megemlékezett a miniszter a kamarában tett ama ígéreterre, hogy az egyházhoz való bizalmat növelni fogja, hogy a vizsályt így lehetőleg kerülje.

TÁVIRATOK.

Az udvar és a polgári házasság.

Bécs, máj. 15. (Saját tudósítónktól.) Minden tekintetben megbízható forrásból azt a határozott és minden kétséget kizáró kijelentést nyertem, hogy a király Wekerle miniszterelnöknek szombati kihallgatása alkalmával nem ígért semmit. A bécsi és budapesti liberális lapoknak erre vonatkozó jelentései tehát mind légből kapottak. Épen olyan alaptalan ezen lapoknak azon híresztelése is, hogy az uralkodó ház tagjai közül néhányan a polgári házasság mellett foglaltak állást és hogy a javaslat ellen szavazott udvari méltóságok a második szavazásra nem fognak Budapestre jönni. Az udvari méltóságok mint nem irányítottak a multban, egy most sem irányítottak, s a kik május 10-én szavaztak a polgári házasság ellen vagy mellett, azok ugyanigy fognak szavazni a javaslatnak második főrendiházi tárgyalásánál is.

A kormány erőlködései.

Budapest, máj. 15. (Saját tudósítónktól.) A kormánypárt ma este értekezletet tart, melyen Wekerle miniszterelnök jelentést fog tenni bécsi útjának eredményéről. Annnyira tartanak attól, hogy már legközelebb eldőljön a válság, hogy a pártelnök a szélrózsa minden irányába menekült párttagokat egytől-egyig táviratilag a fővárosba citalta, hogy mind együtt legyenek, ha a mai értekezleten beüt a villám.

A főrendiház ülése.

Budapest, máj. 15 (A „Fejérmegyei Napló” ered. táv.) A főrendiház ma délután elhunyt elnöke. Vay Miklós báró halála alkalmából rövid ülést tartott, melyen Szlávy József koronagrú működött.

Szlávy az ülést megnyitván kegyeletes szavakkal emlékezett meg Vay Miklós bárónak a haza és trón körül szerzett nagy érdemeiről és indítványozta, hogy a főrendiház koszorút tegyen boldogult elnöke koporsójára, küldöttséggel vegyen részt a temetésen, külön gyászjelentést adjon ki, részvétiratot intézzen az elhunyt családjához, érdemeit pedig jegyzőkönyvileg örökítse meg.

A főrendek egyhangulag hozzá járultak Szlávy József indítványához, mire az ülést felegykor véget ért.

A főrendiház új elnöke.

Budapest, máj. 15. (Saját tudósítónktól.) Vay Miklós báró halála folytán erősen foglalkoztatja az illetékes köröket az a kérdés, ki legyen az elhunytak utódja a főrendiház elnöki székén. Eddig csak egy komoly jelölt van a méltóságra: Csák y Albin gróf kultuszminiszter s igen valószínű, hogy a kormány már legközelebb fogja Csák y t a királynak kinvezésre ajánlani.

Főhercegek szemlé uton.

Krakó, máj. 15. (Ered. táv.) Vilmos és Rainer főhercegek ma Krakóba érkeztek, a hol nagy katonai szemlért tartanak. A főhercegeket Krakóban az összes hatóságok és rengeteg néptömeg nagy lelkeséssel fogadta.

Vay Miklós báró temetése.

Budapest, máj. 15. (A „Fejérmegyei Napló” ered. táv.) Vay Miklós báró koronágrú, a főrendiház elhunyt elnökének temetése ma délután ment végbe rendkívüli részvét mellett.

A temetésen közéletünknek igen számos tagja jelent meg, első sorban a főrendiház küldöttsége Szlávy József másodelnök és a képviselőház küldöttsége Bánffy Miklós báró elnök vezetés alatt.

A király külön részvétlét intézett a gyászoló családnak, a tometóson pedig Lónyay alorredessel képviseltette magát. A gyászszertartást Szász Károly ref. szuperintendens végezte.

A Morva-Osztrai strájk.

Morva-Osztrai, máj. 15. (Ered. táv.) A bányász strájk szűnő félben van, a menyinyben a strájkoló munkások nagyrésze ma ismét megkezdte a munkát.

Városi és megyei hírek.

A megyei közigazgatási bizottság ma délelőtt Fiáth Miklós báró főispán elnöke alatt ülést tartott. A távollévő alispánt Szűts Arthur főjegyző helyettesítette. A tagok igen esakély számmal jelentek meg és még esakélyebb részvétellel kísérték a napirend lotárgyalását, melyből a következő érdekesebb ügyeket omlítjuk meg. Zóbel Gyula m. kir. pénzügyigazgató panaszt emelt Arvay Zoltán alpi jegyző ellen, mert ez helytelenül eszközölte az adóelőírásokat. Erre Szűts Arthur megyei főjegyző mint előadó kifejtette, hogy ő a pénzügyigazgató feljelentésben legfeljebb annyit lát, hogy Arvay tévedett s azért kívánja, hogy az ügyöt csak a főszozgabiró vizsgálja, mert — ugymond — egyoldalú állítás alapján elrendelt fogyelmi vizsgálat már magában is büntetés egy különben is kifogástalan közösi jogyzóra. — A többség a fogyelmi vizsgálat megindítását határozta el, de azzal a kikötéssel, hogy Arvay ügyében csak is mulasztás látszata forog fenn. Egyben felhatalmazta a bizottság a járási főszozgabirót, hogy az ügyöt saját hatáskörében elintézte.

Előnk oszmeosorót idézött elő Festeich Banno gróf kir. tanfelügyelő jelentése a polgári községehez tartozó Cséri pusztai iskola állapotáról. Miután Battányi Géza gróf a már rég szűnetelő iskola érdekében mit sem tesz, a bizottság polgári községeöt oda utasította, hogy Cséri pusztán közösi iskolát állítson fel és az uradalomra az 5% iskolai pótdótot vesse ki.

Az ülés további folyamán a fogyelmi választmány Pátka község segédjegyzőjét másod fokban fogyelmi hivatalszetsésre ítélte. Néhány árvaszaki felebbezett ügy elbirálása után az ülés déli 12 órakor véget ért.

Bérmálás. Városunkban pünkösöd mindköt ünnepon bérmálás volt, a mint ezt lapunkban már előre is jeleztük. Pünkösöd vasárnapján a székesegyházban osztotta ki a bérmálás szentségeöt Dr. Steiner Fülöp megyös püspök. Az istentisztelet reggeli 8 órakor esendes sz. misével kezdődött, mely után ő méltósága sz. beszédet tartott. A beszéd — mely mindvégig lekötötte a zsufolt templom hallgatóságát — lelkes és meggyözö szavakban adta elő a Szentlélek Ur Isten befolyását az egyház esalhatatlan kormányzására. Ezután kezdetét vette a bérmálás, mely a tolongás elkorülése végett 2 csoportban történt. Ezen intézkedés, melyet Gremperger István apátplebános a legnagyobb tapinatattal foganasított, igen eszorúnak bizonyult, a menyinyben ugy a szülök, mint ájtatos váramkózók meg lettek kímélve a hosszas várokasztól és tolongástól. Pünkösöd hótfőjén ugyanesak ily rendben folyt le a bérmálás a felsővárosi plebánia templomban. Mindköt helyen a hívek nagy tömege vott részt az egyházi ünnepon. A székesegyházban 883-an a felsővárosban pedig 411-on vettek föl a bérmálás szentségeöt.

A városi fogyasztási adóhivatal alkalmazottjai már övek óta részeseültek azon megérdemelt jutalomban, hogy az évi jövedelemből egy bizonyos összeget kaptak amugyis essekély fizetésük kiegészítéséül. A városi tanács ez évben is pártolólárg torjesztette a fogyasztási hivatal közgeinek kérvényöt a közgyülés elé, hol meg is szavaztatott a jutalek. De a pénzügyminiszterium az idén újabb indokolás végett visszabírláta a közgyülési határozatot melyet most Havranek József polgármester

felterjesztésre jóváhagyott. E szerint tehát a hivatalnokok fizetésük 10%-ját kapják jutalmul az 1893-ik évi fáradozásaikért.

A lövész-egylet ülése. A polgári lövész-egylet választmánya f. hó 11-én a városház nagytermében ülést tartott dr. Major Ferenc lövész-mestor elnöke alatt. Az egylesületbe ez alkalommal új rendes tagokul felvötettek Fiáth Miklós br., Hübner Károly, Kovács Sándor Armin, Eisenbart Agoston és Karl István. Ideiglenes tagokul pedig belöptek: Quirini Gusztáv, Krécsy Mlklos, Eötvös József br., Fiáth György, Fiáth Imre, Korniss Boldizsár, Say Károly, Holly Géza, Kégl Károly. Gánócy Floris választmányi tag, egyuttal bejelenté, hogy a helyben állomásozó 22-ik vadászszólalj tisztikara testületileg az egylet tagjainak sorába lép. Örvendetesen tapasztaljuk, hogy a lövészegylet ez utóbbi idökben napról-napra gyarapodik és új pozsgó élet tért vissza sok ideig pangó egyleti életbe.

A székesfejvári polgári daloskör megalakult és alapszabályait jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz torjesztették fel.

Mese a hazugságról. Két fejérvári ember fogadott, ki tud nagyobb hazudni. Fogta magát az első és a következőket telegrafálta a fővárosi lapoknak a tegnapi tisztelgésről:

Székesfejvár, május 14.

Ma delben 5-6 iparosból és fölmivesekből álló küldöttség tisztelget Steiner Fülöp püspöknel, a polgári házasság leszavaztatása alkalmával, az üdvözöl beszédet Marschal Nándor hentes tartotta.

Erre a hírre a város fiatalága — leginkább a kereskedelmi akadémia hallgatói — ellentünetet akartak rendezni és körülbelül 50 főnyi tömeg jelent meg Fiáth Miklós báró főispán lakása előtt, hogy tüntessen a liberális eszmék mellett. Ekkor váratlanul megjelent a tanuló közt Földi Miksa, a kereskedelmi akadémia igazgatója, és azzal a fenyegetéssel, hogy meg forja őket buktatni, az ifjúágot szetszóztatta.

Fogta magát erre a második, elment az elsőhöz, és sok emberek társaságában mondá nekike: Barátom, te igen tisztességes ember vagy.

A fogadást a második nyerte meg, mert ő nagyobb hazudott.

A lövész-egylet f. hó 14-én nyitatót meg ünneppolyosan. Az egylesület választmánya ez alkalomból társasbédet rendezett, a melyen várvsunk elölök polgárai nagy számmal vettek részt. Az ebéd alatt felköszöntök is mondattak, melyek közül az első Tóth Aladár lövész-mestor mondotta a király O felsőgere és József főhereregre. Gánócy Floris a távollévő lövész-mestert Kempenlen Imrét élette, dr. Major Ferenc lövész-mestor az egylesület tagjait és jelenlevő vendégeit. A bankett délutáni 3 órakor ért véget és ezután kezdetét vette a kugli és löverseny a melyet nagy és világotlont közönség nézett. A löversenyben 1-ső díjat nyerte Kovács Károly 4-es körlovés, a 2-ikat Waleh Károly 3-as körlovéssel, a 3-ikat Tóth Aladár 3-as körlovéssel. Pisztolyal nyerte az első díjat dr. Major Ferenc 4-es körlovéssel, a 2-ikat Lövinger Mór 4-es körlovéssel. A tekeversenynek első díjat Kovács György a másodikat Krécsy Miklós, a harmadikat Balogh Lajos, a negyediket pedig Festeich Benn gr. nyerték meg. Az 5. és 6-ik díj nem osztott ki.

Zenevizsgálat. Leeb Erzsike székesfejvári zongora tanítóneő hó 19-én délután 3 órakor tartja a vörösmarty-kör termében ez évi zenevizsgáját. A vizsgálatnak tizennyole pontból álló programja változatosan van össze állítva s igen alkalmas a tanítványok képességeinek kimutatására. A vizsgálat zártkörű lesz.

A tüzoltók ünnepe. A helybéli önkéntes tüzoltó egylet működő tagjai, továbbá a Felmayr-féle gyár és a vasuti gépgyár tüzoltói tegnap szép ünnepélyre gyűltek össze a tüzoltói órtanya gyakorlóterén. Az ünnepély diszgyakorlattal kezdődött, mire tizenhét új működő tag letette az esküt. Ezután Schlamadinger Alajos alelnök szép és magvas beszéd kíséretében a 25 évi szolgálati érdmet tüzte a Seidl Lajos főkapitánynak, a működő testület főparancsnokának mellére, buzdítva a tüz-

oltók, hogy nemes hivatáukat a felebaráti szeretet nemében nevében ezental is önelölözöan gyakorolják. A tüzoltók lelkesen megéljeneztek a a beszédet, mire zeneszó mellett kivonultak a „Rózsás kert”-be a hol az odagyúlt nagy közönséggel kedöllyesen mulattak. A mulatság az egylet pénztárának 80 frtot jövedelmezett.

Az igazság érdekében. Több fővárosi lap ma egy forrásból közli, hogy a kereskedelmi akadémia ifjusága tegnap este tüntetni akart Fiáth Miklós báró főispán mellett s hogy az intézöt igazgatója azzal fenyegette a tanulókat, hogy megbuktatja őket ha tüntetnek. Ezzel szemben dr. Földi Miksa keresk. akadémiai igazgató felkért bennünket annak kijelentésére, hogy a budapesti lapokban róla közölt hírek rozszakarú valótárságok.

Te Deum a főrendihazi győzelemért. Duna-Adonyról írják lapunknak, hogy ott Koller János apátplebános pünkösövasárnapján ünnepi Te Deum-öt mondott a főrendiházban kivívtó győzelemért. Az ünnepon részt vettek a tomlpomot zsuföltség megöltött ájtatos közönségen kívül Majláth György gróf, neje Zichy Sarolta grófnő, ifj. Zichy Nándor gróf, Zichy Lujza grófnő és duna-adony intelligenciájának számos tagja. A Te Deum előtt Koller apátplebános két esinos templomi zászlót áldott meg, melyek költségeit közadakozás útján fedezték.

Halálozás. Részvétellel értesülünk, hogy Kálmán János, a gróf Nádasdy-féle nádasd-ladányi uradalmi főkörtész tegnap szöhlüdes következtében meghalt. Az elhunyt országszerte elismert kertészeti tekintély volt és koncilians egyónisége, valamint magas műveltsége a legszelesebb körökben számos barátot szerzett neki. Kálmánt, kit javokorában érte oly váratlanul a halál, nejein kívül öt leánygyermek siratja. Ö. v. f. n.!

Tolvaj eseléd. Szemann Anna több tárgyat lopott a helyben állomásozó 1. számú esondörörstől, hol mint szakácsnő volt alkalmazva. A rondörög s reggel házkutatást tartott a eselédnek vásárter 25. sz. alatti lakásában, a hol a lopott tárgyakat meg is találta, mire a bütlén eselédet letartóztatta s az ügyöszégnék adta át.

Különfélék.

Személyi hírek. Schlauch Lőrinc bíboros püspök tegnapelőtt Budapestről Rómába utazott, ahol a pápa ma adta át neki a kardinalis süveget. A bíboros Bécsen keresztült utazott Rómába. Bécsben a király tegnapelőtt délelőtt külön kihallgatáson fogadta. — Szögyöny-Marich László berlini nagykövet tegnap Bécsbe érkezett.

A herceggímás ünneplése. Esztorgomból jelentik: A főkáptalan összes tagjai, élükön Sujánszky Antal nagypöpstal a az Esztorgomban levő összes papság szombaton délelött 11 órakor tisztelötek Vaszary Kolos bíboros herceggímásnál. Sujánszky hosszú beszédben üdvözölte a főpapot, a főrendiházban elért diadalért, mire a herceggímás szöszertint így válaszolt:

Sohasem éreztem a szentírás ama szavainak: Militia est vita hominis super terram igazságát annyira, mint a közelmúlt napokban. Lesz-e béke ezental vagy csak fegyverszünet, az a magas kormány elhatározásától függ. A mit Szent-István társulati beszédben mondtam, ahhoz tántoríthatatlanul ragaszkodom: hogy elveket feladni nem fogok soha! (Nagy éljenzés.) Kilencszáz éves multunkban követett oly elvek ezek, melyek érvényesítése nélkül nem táplálhatunk reményt hazánk boldog fönnállása iránt. Váratlanul jöttem haza, mert ki akartam kerülni minden övációt. Hogy azonban a méltóságos főkáptalan és szeretett testvéreim mégis megjelentek, nagy örömhörem és vigasztalásomra szolgál, melyért, midön köszönetet mondok, kérem imádkozzunk egymásért és szentgyházunkért.

Üdvari gyász. Legfelsőbb rendeltre: néhai Amália, bajorországi hercegné, születtét Szász-Coburg és Gotha hercegné. Ö kir.

Fenségeér, az udvari gyász 1894. évi május hó 9-étől, szerdától kezdve 16 napon át következő változással viselendő. A cs. és kir. tábornokok törzs- és fő-tisztek az egész gyászidő alatt szolgálaton kívül, a főtiszt bal karon viselik. A cs. és kir. belső titkos tanácsosok, kamarások asztalnokok az első nyolc napon át, vagyis május hó 9-től kezdve, bezárólag 16-ig kis egyenruhában, fátóval a balkaron, illetőleg nemzeti gyászruhában, fekete gyász karddal, az utolsó nyolc napon át pedig, vagyis 1894. évi május hó 17-től bezárólag 24-ig az említett ruhában, aranyozott karddal jelennek meg.

Vay Miklós báró meghalt. Vay Miklós báró, a főrendiház elnöke tegnapelőtt este Budapesten az „Angol Királynő” szállóban meghalt. Az elhunyt egy emberöltőn át markáns alakja volt a magyar közéletnek és sohasem tiltotta konzervatív hajlamait. 1802-ben született Alsó-Zsolcán s befejezvé a jogot, 1825-ben Zemplénmegye aljegyzője, 1827-ben pedig főjegyzővé s nem sokkal utóbb alispánja lett. Részt vett az 1840-ki országgyűlésben s a kolera járvány idejében mint kir. biztos szerepelt. 1844-ben septemvirre és valóságos belső titkos tanácsossá nevezetett ki. Az 1848-iki országgyűlésen már mint koronaőr volt jelen, a szabadságharc kitörése előtt mint kormánybiztos szerepelt. A szabadságharc után visszavonult a közélettől s 1860-ban részt vett azon tárgyalásokon, melyek az októberi diplomához vezettek. 1860. október 20-án kancellár lett, de már egy évvel utóbb lemondott ezen méltóságáról. A kiegyezés után borsodmegyei főispánja, 1884-ben a főrendiház al-elnökévé, 1888-ban pedig elnökévé nevezte ki a király. A Tiszán inneni ref. egyházkerület főgondnoka is volt.

Irodalom és Művészet.

Műkedvelő előadás. A fejérvári kath. legényegylet tegnap este a budai-utcában levő Máté Pál-féle kátholikusban színi előadással egybekötött házas mulatságot rendezett, mely minden tekintetben sikerültnek mondható. A dérek egyletnek törekvő tagjai ezuttal Bodnár Gáspárnak „Stiglienek” című négy felvonásos színművét adták elő, támogatva ebben Mayer Teruska, Vanka Teruska, Polonyi Gizella, és Dobach Emma kisasszonyok által, kik az egylet iránti szíveségből működtek közre. Úgy a kisasszonyok, mint az egyletnek műkedvelő tagjai meglepő ügyességgel adták elő a különben is jó színművet. Különösen a hölgyek, továbbá Szili József, Hollósi Ferenc, Szabady László, Matkovits Ferenc, Beke József és Poisl Ferenc határozottan színész tehetséggel adták elő szerepeiket. Az igen szép számmal összegyűlt közönség nagy tetszéssel fogadta a darabot, a törekvő műkedvelőket pedig minden egyes felvonás után jól megérdemelt tapsokkal jutalmazta. A színelőadást tánc követte, mely a késő éjfél óráig tartott.

Ujságolvasók kalauza. Könyve Nándor a helybeli kereskedelmi akadémia tanára „Ujságolvasók Kalauza” cím alatt igen hasznos s cselemben egyedül álló vállalatot indított meg, melynek első füzeté most jelent meg.

Az „Ujságolvasók Kalauza”-nak célja: közölni a világ összes országainak diplomáciai, földrajz-statisztikai és haderői adatait; nevezetesen közölni azoknak kormányformáját, uralkodóját, uralkodó dinasztiáját, törvényhozó képviselőit (miniszteriumait), kiterjedését lakosságát (stb.). Részletes adatokat közölni a legközelebbi érdeklő országokról és különösen saját hazánkról.

Közölni a magyarországi és nevezetesebb külföldi lapok címét és a reájuk vonatkozó szükséges tudnivalókat.

Az „Ujságolvasók Kalauza” áttekinthetést nyújtó adatgyűjteményeket közöl az egyház, a tudomány, a művészet, a közgazdaság stb. köréből, szóval mindent, a mi az

ujságolvasónak az ujságok egyes rovataira nézve tájékoztatásul szolgálhat.

Mellékletül betűrendes szótárt hoz az ujságokban előforduló idegen és megmagyarosított idegen szókörül; közli azoknak jelentésbeli magyarázatát és a szükség szerint azoknak kiejtését.

Az adatok táblázatokban vagy betűrendben vannak összeállítva, hogy a t. olvasó a mit keres, azt azonnal megtalálhassa.

A diplomáciai rovat az esetleges változások (új miniszterium alakulás) közlésével állandó marad.

Az „Ujságolvasók Kalauza” mindezeknél fogva nélkülözhetetlen minden ujságolvasó számára, a ki a hírlapokban elsősorban előforduló dolgokról, könnyen áttekinthető, könnyen összehasonlítható kommentárokat óhajt ismerni.

Az első füzet tartalma: Diplomáciai és földrajz-statisztikai adatok Európa összes országairól. (Az egyes országok alkotmányai, uralkodó feje, uralkodó dinasztiája, miniszteriuma, kiterjedése, lakossága, hadi ereje).

Magyarország képviselői részletesen: a miniszterium; a főrendiház tagjainak névjegyzéke; az országgyűlési képviselők névjegyzéke.

Könyvnyomatú lapok. Táviratkövetítő ügynökségek. Alkotmánytani ismertetések. Melléklet: Az ujságokban előforduló idegen és megmagyarosított idegen szók magyarázata. (1. iv.)

Az ujságolvasók kalauza Székesfehérváron és Budapesten jelenik meg évenként négy füzetben. Egy füzet ára 40 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

Közgazdaság.

Cukorgyár Szabad-Battyánban.

Mint a „M-g” értesül, egyik nagyobb fővárosi pénzintézet nagyobbszabású cukorgyárat szándékszik létehozni Fehérvármegyében, Szabad-Battyán község határában. Ez volna a főváros-hoz legközelebb fekvő cukorgyár. A létesítendő gyár felépítését egy évégből alakítandó külön részvénytársaság fogja végezni, melynek alaptőkéje 1 1/2 millió korona lgon emeli a gyár értékét, hogy a helyül kiszemelt földterület a répatermelésre kiválóan alkalmas s ezenfelül a vasut közölsében fekszik. A vidék gazdáival most folynak a tárgyalások a szükséges répamennyiség termelésének biztosítása iránt.

Ösztöndíj pályázat.

A székesfehérvári káptalan ezennel közhírvé teszi, hogy az 1894. április 3-án életbe lépő Reseta János-féle 100—100 firt isk. ösztöndíjakra három középiskolai tanulót a székesfehérvári káptalan nevez ki.

Csak oly tanulók pályázhatnak, kik Székesfehérváron vagy Fejérmegyében születtek, róm. kath. vallásúak és magyarok.

A káptalanhoz intézendő és okmányokkal (ker. levél, isk. bizonyítván) felszerelt kérvények a káptalani nagyprépost urhoz 1894. aug. 15-ig, mint végső határidőig benyújthatók.

Székesfehérvárott 1894. május 15-én.

Küti Márton, kápt. jegyző.

Kiadó lakások.

Két két szobából álló lakás, zárt folyosóval, konyha és éléskamrával a hozzá tartozó padlás és fűskamrával együtt folyó évi augusztushó 1-ére kiadó.

Bővebbet Székesfehérvárott, kórház-utca 14. a városi kórház átellenében.

Vasuti új menetrend!

Ervényes 1894. évi május hó 1-étől.

Székesfehérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul

Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 8 p. vegyesvonat indul

Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.

Budapestről Székesfehérvár felé:

Délután 5 ó. 25 p. vegyesvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 7 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 10 p.

Este 9 óra 25 perczkor indul

Székesfehérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.

Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 27 p.

Székesfehérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 óra 34 p. személyv. indul

Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.

Kis-Czellebe érkezik 1 óra 17 p.

Délután 1 óra 35 perczkor indul

Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.

Kis-Czellebe érkezik 6 ó. 36 p. este.

Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul

Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfehérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 6 óra 0 p.

Dél előtt 7 óra 3 perczkor indul

Székesfehérvárra érkezik 8 ó 30 p.

Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 5 óra 35 p.

Moórról indul Székesfehérvárra:

Dél előtt 7 órakor vegyesvonat

Fehérvárra érkezik 8 ó. 22 p. d. e.

Délután 1 ó. 25 p. személyvonat

Fehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Sz.-Fejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul

Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.

Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul

Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.

Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul

Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p. éjjel.

Éjjel 11 óra 43 perczkor indul

Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 39 p.

Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 2 óra 10 p.

Délután 2 óra 0 perczkor indul

Székesfehérvárra érkezik 6 ó. p. este.

Éjjel 12 óra 16 perczkor indul

Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 15 p. reg.

Székesfehérvárról Uj-Szőny felé:

Dél előtt 10-0 p. teherv. szem. száll. ind.

Ujszőnyre érkezik 2 ó. 46 p.

Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul

Ujszőnybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szőnyből Székesfehérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. szállt

Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 22 p.

Dél előtt 11 ó. 27 p. személyv. indul

Székesfehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Üzletmegnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy ujonnan berendezett **asztalos műhelyemet kórház-utca 19. szám alatt** megnyitottam.

Özv. Piros Istvánné.

Kiadó lakás.

Helyben, szarka-utca 4-ik sz. házban, 3 szobás udvari lakás, mindegyik szoba külön bejárattal folyó évi augusztus 1-ére kiadó. — A háztulajdonossal ugyanott értekezni lehet.

Árjegyzéke

A „SZENT ISTVÁN”
gyógyforrás vizének
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

100 üveg 1/2 literes	6 frt. — kr.
50 „ „ „	3 frt. — kr.
25 „ „ „	1 frt. 50 kr.
100 „ 1 „	9 frt. 25 kr.
50 „ „ „	4 frt. 63 kr.
25 „ „ „	2 frt. 32 kr.
100 „ 1 1/2 „	12 frt. — kr.
50 „ „ „	6 frt. — kr.
25 „ „ „	3 frt. — kr.
1 rekosz 25 fél literes üv.	2 frt. 25 kr.
1 „ 25 egy „ üv.	3 frt. — kr.
1 „ 25 egy és fél lit.	3 frt. 90 kr.

Az árak házhoz szállítva készpénzfizetés mellett értendőnek. — 25 üvegen alul nem szállítatik házhoz.

Az üvegek beszámított áron a következőképen vétetnek vissza:

1/2 literes	1 literes	1 1/2 literes
5 kr.	7 kr.	9 kr.

Ládák nem vétetnek vissza!

Megrendelési cím: „SZENT ISTVÁN” gyógyvizkezelőség.

A víz a forrásnál úgy mint eddig, literenként 1 krajczárral kiszolgáltatnak.

Ezen gyógyforrás vizének kémikai alkatrészeit Dr. Lengyel Béla tud. egyetemi tanár következőképp ismerteti:

Hőfok 17° Celsius.

1000 súlyrész vízben foglaltatik:

Natrium	0.2020
Kalium	0.0125
Calcium	0.3676
Magnesium	0.1052
Vas	0.0592
Chlor	0.0258
Kénsav	0.0253
Szénsav (szénsavsókbán)	0.2651
Szén-dioxid	1.8794
Szilárd alkatrészek összege	3.1940

A sz.-fejérvári „Szent István” gyógyforrás vastartalma más vasas vizek vastartalmaival az alábbi adatokból hasonlítható össze.

1000 súlyrész vízben foglaltatik:

Lublo	0.0166
Véghles	0.0088
Parád (Clariss forrás)	0.0176
Buziás József forrás	0.0329
Pymont	0.0270
Bártfa	0.0196
Rank-Herlein	0.0228
Székes-Fejérvári „Szent István” gyógyvíz	0.0552.

Látható tehát, hogy e víz határozottan az erősen vasas gyógyvizek közé tartozik s alkotánál fogva mint orvosság úgy ivásra, mint fürdésre alkalmas.

Tek. Felmayer István és fiai uraknak

Székesfejérvárott.

Ide mellékelve van szerencsém az ártézi víz chemiai elemzését megküldeni.

Egyéni nézetem szerint e víz igen értékesnek tekinthető nem csak alkotánál fogva, hanem helyzeténél fogva is. Egy nagy város közepén, melynek jó ivóvíze nincsen, egy ilyen ásványvízforrás, kivált járnok idejében igen jó szolgálatot tesz; azonkívül mint fürdővíz is igen jól felhasználható.

Budapestben, 1892. október 19-én.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Lengyel Béla,
tud. egyetemi tanár.

ELŐFIZETÉSEK és HIRDETÉSEK

„FEJÉRMEGYEI NAPLÓ”

hetenként háromszor megjelenő

POLITIKAI LAPRA

fölvétetnek

MÁRIÁN GYÖRGY könyvnyomdájában

Székesfejérvárott, Kossuth-utca

hol mindennemű könyvnyomdai munkák rendkívül jutányos áron, tisztán és izlésesen készíttetnek el.